

TALVISOTA KUHMOSSA

9.LIIKENNEKOMPPANIAN SOTAPÄIVÄKIRJA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2014

9.Liik.K

SOTAPÄIVÄKIRJA

1.1.1940 – 10.4.1940

Aikaisempi

22.Liik.K

8.12. - 31.12.1939

8.12.1939	21.00	Saavuimme Liminkaan.
9.12. – 23.12.1939		Miehistöä saapui ja komppanian kokoonpanoja suoritettiin.
24.12.1939	11.15	Komppania aloitti järjestäytymisen matkaa varten uuteen sijoituspaikkaan.
	15.45	Lastaaminen junaan päättyi.
25.12.1939	09.15	Saavuimme Hyrynsalmen asemalle.
	10.00	Sain käskyn saapua divisioonan esikuntaan ilmoittautumaan komentajalle. Esikunnassa määrättiin seuraavan päivän palveluksesta siten, että komppanian autoilla on kuljetettava liikennejoukkueen johtaja ja aliupseerit sekä tienkorjausjoukkueen johtaja ja tienkorjausryhmät tientutkimus-, ja korjausmatkalle Suomussalmelle.
	13.00	Junan purkaminen saatiin päätökseen, jonka jälkeen osa miehistöstä ja kuorma-automme (4 kpl) jäi lastaamaan ja ajamaan telttatarvikkeita Suomussalmelle. Miehistö on sisämajoituksessa apteekilla, hevoset osaksi sisä-, ja osaksi puolittain ulkomajoituksessa ympäristön ladoissa.
	23.30	Saimme Kajaanin Puutavara Oy:ltä tienkorjausvälineitä. Taistelu on käynnissä Suomussalmella.
26.12.1939	03.00	Tienoissa saapuivat autojen kuljettajat ja kolme autoa. Yksi auto oli jäänyt matkalle Suomussalmen kirkonkylään, salmen taakse.
	10.30	Läksimme annettujen uusien määräysten mukaisesti asettamaan liikennepartiota Suomussalmen tielle Sepän kylän luo, Betaniaan, Puolangan ja Kuhmon tienhaaraan, sekä Korpelaan, Puolangan tien varteen. Mukana seurasivat tienkorjausjoukkueen johtaja ja aliupseerit. Paluu komppaniaan tapahtui klo 19.45. Päivällä oli kss. (Kaasunsuojelujoukkue) joukkueen johtaja huolehtinut komppanialle tulleiden kahden kuoma-, ja kahden henkilöauton noutamisesta Hyrynsalmen asemalta.

- Päivällä oli myös saatu lisää tienkorjausvälineitä kunnan tielautakunnan kalustosta, Väinö Kemppaisen kautta.
- 27.12.1939 07.45 Liikennejoukkueen johtaja lähti partioiden tarkastuskierrokselle, mukana kuorma-auto, jolla Suomussalmelle jäänyt auto piti kuljettaa pois.
- 08.00 Kss-joukkue, hevosmiehiä lukuun ottamatta, lähetettiin suorittamaan varuskuormausta Hirvelässä. Joukkueenjohtaja ilmoittautui yhdysupseeriksi Kemi IV:ään. Tienkorjausjoukkue jäi reserviksi odottamaan määräystä tietoihin.
- 15.45 Joukkueenjohtaja saapui ja ilmoitti, että autoa oli hinattu yli salmen, mutta se oli ollut jätettävä rantaan vihollisen kuljettajiin kohdistuneen tykistötulen takia.
- 21.00 Varastolla olleet miehet palasivat komppaniaan.
- Päivän mittaan suoritettiin komppanian hevosten merkitseminen loppuun ja kengitettiin niitä.
- 28.12.1939 01.00 Esikunnasta annettiin määräys, että tienkorjaus ja kss. joukkueiden sekä muusta palveluksesta vapaana määrättyistä palvelustehtävistä olevasta miehistöstä on muodostettava, aamuksi klo 08.00 mennessä kaksi jalkaväkijoukkuetta.
- 08.00 Ilmoitus näihin edellä mainittuihin joukkueisiin määrättyistä upseereista, aliupseereista ja miehistöstä annettiin esikuntaan.
- 09.00 Toimisto IV ilmoitti Liikennepartio 1:n menetelleen virheellisesti kuormastomuodostelman ohjauksessa, jonka jälkeen liikennejoukkueen johtaja lähti partio yhden luokse selvittämään virhettä.
- 13.30 Liikennejoukkueen johtaja saapui ja ilmoitti partion johtajan jääneen väärään käsitykseen kuormastomuodostelmien marssisuunnista.
- 16.00 Määrättiin pidettäväksi kuulustelu edellä mainitussa asiassa. Liikennejoukkueen johtaja lähti suorittamaan kuulustelua ja otti mukaansa kaksi kuorma-autoa lossin luona olevan kuorma-auton maalle vetämistä sekä muonan ja vaatetarvikkeiden liikennepartiolle kuljettamista varten. Palasivat aamulla klo 02.00 mukana noudettava kuorma-auto.
- 24.00 Määrättiin puolet toisesta muodostetusta jv-joukkueesta täihin varastolle Hirvelään.
- 29.12.1939 Tienkorjausryhmät määrättiin aamulla korjaamaan autokuljetuskelpoiseksi Kemi yhden ja neljän välistä tietä. 20 miestä määrättiin töihin varastolle. Osa miehistöstä kävi saunassa.
- 20.00 Kaksi kuorma-autoa lähti vänrikki T:n johdolla viemään tarvikkeita ETP I:een ja tuomaan kaatuneita sekä Suomussalmella sotasaaliiksi jäänyttä materiaalia. Osa miehistöstä kävi päivällä saunassa. Taistelu Suomussalmella on päätymisvaiheessa.
- 30.12.1939 03.00 Vänrikki T:n komennuskunta palasi.

- 08.00 Tienkorjausjoukkue, osan miehistöä lukuun ottamatta, lähti tienkorjaustöihin Lahermaan ja Toloseen. Vänrikki K lähti hakemaan pois aikaisemmin asetetut liikennepartiot ja asettamaan uuden Mutkalaan. Liikennepartiot palasivat päivällä komppaniaan. Partio Lepistö toi mukanaan sotavangin. Vanki oli panssarivaunun kuljettajakersantti. Vangille annettiin kahvia ja vietiin sitten divisioonan esikuntaan.
- 11.30 Lähetettiin jäljellä olevat kaksi käyttökunnossa kuorma-autoa noutamaan Suomussalmelta sotasaalistavaraa.
- 16.30 Autot palasivat kuormineen.
- Varastolla oli koko päivän ajan töissä 20 miestä. Osa miehistä kävi saunassa.
- 31.12.1939 07.30 Neljä kuorma-autoa lähti hakemaan tarvikkeita EKM:stä kuljettaakseen ne täydennyspaikkaan ja tuodakseen takaisin tullessaan sotasaalistavaraa, jota Suomussalmella on suunnattomasti autoista, hyökkäysvaunuista ja tykeistä alkaen. Samaan aikaan lähti yksi tienkorjausryhmä tienkorjaustöihin asemalle.
- 08.00 20 miestä lähti varastolle. Päivä jatkui miehistön saunassa käynneillä. Asemalle asetettiin vartio 1+6.
- 1.1.1940 07.30 Kunnossa olevat kuorma-autot lähtivät noutamaan sotasaalistavaraa Suomussalmelta. Mukaan lähti 25 miestä raivaustöi, sekä tavarajajittelua varten. Itse lähdin sinne luutnantti Niemistön ja vänrikki Kuposen kanssa pikkuautolla. Matka kesti 2 tuntia 10 minuuttia. Kaatuneita vihollisia, kuolleita hevosia, autoja oli toistasataa, muutama hyökkäysvaunu ja kaikenlaista tavaraa oli noin 1,5 km matkalla kasaantunut ruuhkaksi tielle. Siirtämällä tavarat tiensyrjiin ja mahdollisimman paljon kuljetusautoihin saatiin tie liikennöitävään kuntoon.
- 17.50 Saavuimme komppaniaan. Osa autoista teki matkan kaksi kertaa.
- 20.00 Miehistö palasi.
- 21.50 Edelleen tänään lähti tienkorjausjoukkueen johtaja, kaksi aliupseeria ja 20 tienraivausjoukkueen miestä autolla yöksi Moisiovaaraan, josta ne aamulla lähtevät korjaamaan tietä Jumalisjärven kautta, Materon tienoille, Pärsmönselän rannalle.
- 22.15 Lähti aliupseeri ja kaksi miestä suorittamaan Moisiovaaran tien auraamista.
- Varastomiehet, 2+20, olivat edelleen tänäkin päivänä töissä varastolla. Miehistöä on sairastunut, joten tänään on jo kuusi miestä sairaalassa.
- 2.1.1940 07.30 Lähti yksi kuorma-auto, mukana miehiä 1+2.10 keräämään sotasaalistavaraa Hulkonniemestä. Auto palasi klo 18.00.
- Toinen kuorma-auto, miehiä 1+6, lähti hakemaan lumiauraa Suomussalmen takimmaiselta lossilta. Palasivat klo 16.45.
- Kolmas kuorma-auto lähti klo 10.10 avustamaan Moisiovaaran tien auraamista. Palasi klo 16.30.
- Varastolle oli edelleen entinen miehistö töissä.
- 3.1.1940 02.10 Varastolta tuli ilmoitus, että on heti saatava 40 miestä varastolle ja asemalle töihin. Miehet lähetettiin, palasivat aamulla klo 06.00.

Aamulla lähti taas tavanmukaisesti 20 miestä varastolle.

- 10.00 Yksi kuorma-auto lähti hakemaan tavaraa Suomussalmelta, mukana 2+6 miestä. Miehet palasivat noin klo 20.00 ja ilmoittivat, että auto oli lastattuna jätettävä jäälle takimmaisena lossin luokse se lakattua käymästä.
- Illalla lähetettiin kaksi kuorma-autoa viemään tavaroita määräyksellä varustautua käymään 100 km päässä. Samalla annettiin määräys, että Hulkonniemen edustalle jäänyt auto oli yön kuluessa saatava sieltä pois. Neljättä kuorma-autoa miehet lykkäsivät puoliyöhön saakka, mutta sitä ei saatu käynnistymään.
- 4.1.1940 03.00 Alikersantti Ventelä, sotamiehet Lindström ja Niemelä työnsivät Ford junioria klo 03.00 saakka, mennäkseen sillä suorittamaan Suomussalmelle jääneen kuorma-auton remonttia, mutta eivät saaneet sitä käyntiin.
- 03.00 Lautamaja ja Koukkari palasivat kuorma-autoillaan, jonka jälkeen ensimmäiseksi mainittu lähti hakemaan poissa olevaa autoa. Palasivat klo 08.00.
- Tienkorjausjoukkueelle lähetettiin kahden vuorokauden muona Koiton kautta. Iltapäivällä annettiin määräys, jonka mukaan liikennejoukkueen on järjestettävä ohjausmiehet asemalle ja Suojeluskuntatalolle ottamaan vastaan ja kuljettamaan joukko-osastoihinsa uutta miehistöä. Lisäksi on järjestettävä kaksi teltaa Pitkäperään tämän miehistön tilapäistä majoittumista ja edelleen ohjaamista varten.
- 21.15 Tuli määräys, että 40 hevosajoneuvoa on lähetettävä noin 65 km päähän hakemaan haavoittuneita. Kolonnan piti olla aamulla vielä hämärän aikana palannut noin 15 kilometriä taaksepäin sidontapaikkaan.
- 22.00 Värikki T + alikersantit S:la, L:la, L:nen ja P:la sekä 40 hevosta ja miestä lähti matkaan, mukana kahden päivän muona.
- 5.1.1940 05.00 Saapui lääkintäjoukkue joka majoittui apteekkiin.
- 09.30 Värikki K + 5+ 12 lähti kahdella kuorma-autolla ja Ford J:llä matkalle Pitkäperään. Kuorma-autot palasivat illalla. Päivällä asetettiin liikennepartio miehet (2) kylään ohjaamaan ja valvomaan liikennettä siellä.
- 19.30 Tienkorjausjoukkueen johtaja sapui tänne Suomussalmen kautta. Moisiovaaran joukkue kutsuttiin myös takaisin Moisiovaarasta. Joukkue saapui puolen yön jälkeen.
- 21.30 Osa varastomiehistä lähti kuljettamaan vieraalla kuorma-autolla telttatarvikkeita Suomussalmelle.
- 6.1.1940 02.50 (Loppiainen, lauantai) Varastolle vaadittiin jälleen 10 miestä saattovartioksi rintamalle menevälle tavara-autolle. Ei voitu antaa.
- Tienkorjausryhmät lähtivät tutkimaan tietä Pyykkölässä olevalle kansakoululle. Värikki N palasi klo 18.00 ja miehet klo 21.30.
- 16.00 Värikki T:lle lähetettiin klo 16.00 lähteneellä kuorma-autolla yksi rehukeitin ja miesten varusteita.

- 21.15 Alikersantti N ja 15 miestä sekä hevosta lähti sotapoliisien käyttöön Suomussalmelle kaatuneiden vihollisten ja hevosten hautaamista varten. Veivät samalla muonan Kunnaalan joukkueelle.
Lääkintäjoukkue lähti pois.
- 7.1.1940 03.50 Vänrikki K + 1+3 palasi alikersantti V kuorma-auton mukana komppaniaan. Alikersantti M:nen ei ollut vielä hänen lähtiessään saapunut Pitkäperään.
- 07.30 Vänrikki N ja tienkorjausryhmät lähti "Lyhteen" tänne toimittamalla kuorma-autolla n:o 24344 suorittamaan tien aurausta Pyykkölän kansakoululle.

Pikku Junnua ei ollut saatu liikkeelle. Se oli jäänyt parin kilometrin hinauksen jälkeen tien viereen.
- 10.10 Moisiovaarasta lähetetty hevoslumiaura tuotiin tänne.
Vänrikki N:n reppua ei löytynyt kylältä. (Löytyi myöhemmin).

Päivällä olin tarkastamassa majoituspaikkaa luutnantti Liuskallion Talouskomppanialle. A.var.K:n pitäisi majoittua lähiaikoina meidän kanssamme apteekkiin. Luutnantti H ja ym. kävivät päivällä tarkastamassa paikkoja.
- 16.00 Noin klo 16.00 lähti auto n:o 24343 viemään kahta rehukeitintä ja muonaa Hoikkaan ja "Pohjanhoviin" vankeja varten, joista niiden suuren lukumäärän (700?) takia ruvetaan tuomaan jalan Suomussalmen Kuivasjärven tienoilta. Auto n:o 24343 palasi noin klo 22.00.
- 8.1.1940 07.00 Sotamies Paaso lähti matkaan mennäkseen vänrikki T:n osastossa sairastuneen hevosmiehen tilalle. Lähti V.K:lta aamulla pyrkimään kylältä lähtevän auton matkassa Pitkäperään.
- 12.00 Tienkorjausryhmä lähti kylään tekemään autojen sivuutus-, ja seisontapaikkoja.
- 16.30 Sairastunut "Pälle" hevonen lähetettiin hevossairaalaan Kajaaniin.
- 21.30 Tuli määräys lähteä Esikunta I:een. Siellä oli komentajan järjestämä selostustilaisuus sanomalehtimiehille. Joukossa oli tusinan verran "neekereitä" eri maista. Heille selostettiin Suomussalmen taisteluiden kulkua.

Tienkorjausryhmät ja muutama liikennekomppanian partiomies määrättiin olemaan huomenaamuna Palovaarassa avustamassa sotasaaliin poiskuljetamisessa.
- 22.45 Ilmoitettiin vänrikki T:lle, että hevosmiehet saavat tulla takaisin Materosta.
- 9.1.1940 09.30 Lähdimme kahdella kuorma-autolla Palovaaraan tienkorjausjoukkueen ja tienkorjausryhmien kanssa. Mukana oli 10 luutnantti H:n Suojeluskuntatalolta lähettämää autonkuljettajaa. Palovaarassa on sotasaalista suunnattomasti, huomattavasti enemmän kuin Suomussalmen pohjoispuolella. Tie on aivan tukossa useamman kilometrin matkalta, alkaen noin 10 km päässä Suomussalmen tienhaarasta Raateelle päin. Tiellä on tykkejä, autoja, hyökkäysvaunuja, ammus-, ynnä muita vankkureita, kenttäkeittiöitä j.n.e. Palasimme sotasaaliin kanssa klo 18.30. (kts. edellä).
- 10.1.1940 07.30 Lähdimme taas Palovaaraan. Eilen ja tänään on kuljetettu muun muassa tois-

ta tuhatta sotasaalishevosta Hyrynsalmelle. Päivän kuluessa saatiin tie Palovaarassa osittain auki, mutta se ei vielä ole kokonaan loppuosalta läpikuljettavissa. Aamulla veimme alikersantti M:lle kolmen päivän muonan ja rehun Suomussalmelle. Palasimme klo 18.00.

- 11.1.1940 Aamulla lähtivät tienkorjausryhmät ja liikennepartiomiehet jälleen Palovaaraan. Mukana vänrikki T K:ta ja Liuskallio.
- 12.1.1940 03.15 Saapuivat vänrikki T:n ja hevosmiehet.
- 08.00 Vänrikki N:n tienkorjausryhmän ja 1+2 liikennepartiomiehen kanssa Palovaaraan.
- 09.45 Lähdin yhden tienkorjausryhmän kanssa laittamaan täällä kylässä sivuutus-, ja odotuspaikkoja Moisiovaaraan klo 11.00 jälkeen pyrkiviä autoja varten, koska M-varastosta piti silloin lähteä isomman autokolonnin. Tiellä kauempana ei ole sivuutuspaikkoja.
- 13.30 Lähdin eläinlääkintäkomppaniaan järjestämään Materoon jääneen loukkaantuneen hevosen poiskuljettamista. El.lääk.virk Kantola ilmoitti, että hevonen kuljetetaan pois Materosta tänään. Se sijoitetaan aluksi ehkä Betaniaan.
- 14.30 Vänrikki Liuskallio lähti kolmen kuorma-auton kanssa ottamaan osasto Paavolan hevoskolonnalta reet ja valjaat pois Mutkalan tienoilta, kuljettaakseen ne asemalle, sekä ilmoittaakseen kolonnalle, että se ei saa tulla Hyrynsalmelle asti, vaan sen on jätävä toistaiseksi ”Lieppaan” ja ”Seppään”.
- 13.1.1940 07.45 Lähdin asettamaan liikennepartiomiehet Purakseen menevän tien sekä Raatteen - Kuhmon teiden haaroihin tehtävällä opastamaan sanottujen teiden varsilla oleviin joukko-osastoihin ja Eskolassa oleviin ETp:lle ja ATp:lle menijöitä. Tienkorjausryhmä lähti korjaamaan Haukiperän lossilta maalle tulokohtaa. Alikersantti M:lle vietiin kolmen päivän muona. Päivällä oli sairastallille viety kolme hevosta, joidenka lavat olivat vänrikki T:n johtamassa ajossa menneet rikki. Samalla suoritettiin hevosten numeroiden polttamista. Kahdeksan ajomiestä oli aamulla lähetetty asemalle luutnantti H käytettäväksi. Lisäksi oli kolme hevosta ajamassa valjaita aseman ympäristöstä asemalle.
- 19.30 Lähti 1+8 suorittamaan tien aurausta Purasjoelle asti.
- 14.1.1940 04.30 Aurausmiehistö palasi. Puraksen tietä ei ollut voitu aurata kuin noin yksi kilometri.
- 07.30 Kahdeksan hevosta lähti asemalle. Palovaaraan ja Eskolaan lähti alikersantti V suorittamaan liikennepartiomiesten vaihtoa. Miehet asetetaan tästä lähtien Pitkäperästä.
- 15.1.1940 06.30 (Maanantai). Aamulla pakkasta – 33 astetta. Kahdeksan miestä lähti asemalle lastaustöihin. Päivällä oli edelleen kahdeksan miestä varastotöissä. Päivällä luotiin suojahautaa pihamaalle sekä lunta talon seinustoille sekä avattiin tietä ”Holkki IV:ään”.

- 15.45 Lähti vänrikki T ja vääpeli Junnula selvittämään Materossa olevan hevosen kohtaloa. Mukana meni sotamies Malinen Pitkäperään. Kuorma-autoja ei saatu päivän aikana kovan pakkasen takia käyntiin.
- 16.1.1940 00.30 Vänrikki T palasi. Hevonen oli kuljetettu Eläinlääkintäkomppanian toimesta pois Materosta ja sieltä oli tilalle jätetty jollekin muulle joukko-osastolle kuulunut hevonen.
Aamulla lähetettiin kahdeksan hevosta luutnantti H käyttöön asemalle. Päivällä kolme hevosta Eläinlääkintäjoukkueelle, aluksi viisi hevosta ja myöhemmin 10 lisää + kaikkiaan 20 miestä asemalle bensiiniä ajamaan.
- 16.00 Kahdeksan hevosta lähti viemään rehua ja kuroja Oravivaaraan sekä illalla lähti kolme hevosta viemään e-tarvikkeita Korpelaan. Varastolla oli edelleen kahdeksan miestä. Autot ovat remontissa.
- 17.1.1940 02.15 Bensiinin ajossa olleet hevoset palasivat. Aamulla lähetettiin kuusi hevosta asemalle.
Vänrikki T ja alikersantti V lähtivät päivällä ilmoittamaan Pitkäperässä oleville huomenna tapahtuvasta teltojen muutosta.
Päivällä komennettiin 1+4 miestä bensiinin jakelijoiksi, yksi bensiinijoneuvojen kuljettajiksi ja puuseppä eläinlääkintäjoukkueen rekien korjaajaksi. Illalla määrättiin yksi mies aurausauton mukaan useammaksi päiväksi. Kaksi hevosta ajoi rehua Oravivaaraan. Varastolla miehitys oli kuten aikaisemminkin.
- 18.1.1940 Auto n:o 24344, mukana vänrikki T, lähti siirtämään teltaa Raatteen tienhaaraan, sekä viemään 1+2 miestä Sankiin. Mukana kolme miestä, joiden sijaan palasivat alikersantti A ja kolme miestä.
- 19.
- 12.30 Autot n:o 24343 ja 19015 lähtivät viemään rekiä Kurimoon. Asemalla on kuusi hevosta. Varastolla miehitys on kuten ennenkin.
- 19.00 Autoto 24339 lähti ilmoittamaan "Holkki IV:ään" jotakin tehtävää.
- 21.1.1940 Miehet ja hevoset koottiin pois kylältä, parivartio asemalta, kaksi varastomiestä ja kaksi bensiinin jakelumiestä. Paikoilleen jäivät liikennepartiomiehet Suomussalmella ja Moisiovaaran tiellä.
- 20.30 Lähdimme komppanian kahdella suurella kuorma-autolla ja kahdella henkilöautolla, sekä viidellä kuljetusautolla matkalle uuteen paikkaan. Hevoskolonnan viisi miestä, oli määrä lähteä matkalle ennemmin, mutta lähtömääräystä ei ollut vielä tullut meidän lähtöön mennessä.
- 22.1.1940 06.00 Saavuimme uuteen paikkaamme, mutta talo oli niin pieni, siivoton ja kylmä, että levolle voinut mennä.
- Tulo Kuhmoon
- 09.30 Lähdin suksilla tiedustelemaan olisiko muita taloja käytettäväksemme. Tapasin luutnantti P:n Er.P 14 esikunnassa, jossa myös ilmoitettiin, että saamme toisen talon myös käyttöömmme. Samalla sain määräyksen käydä kasarmilla kapteeni M:n luona määräyksiä saamassa. Matkaa lisää kuusi kilometriä entiseen neljä. Hihdin osan matkasta, osan pääsin autossa.

- 6.15 Lähdin taas hiihtäen viemään alikersantti R:sen ja neljä miestä partio miehiksi Suojeluskuntatalolle. Kävimme vielä hiihtäen Hyrynsalmen tiellä noin kahden kilometrin päässä.. Vihollisen ilmavoimat olivat liikkeellä pitkin päivää. Ei kuitenkaan suurempia pommituksia.
- 23.1.1940 05.10 Vänrikki N-salo ja hänen kuljetettavanaan olleet liikennepartiomiehet saapuivat.
- 10.00 Lähdimme (2+2+4 miestä) kylälle ja käymään kasarmilla. Ollessamme Suojeluskuntatalolla tuli yhdeksän pommikonetta ja kolme hävittäjää, jotka tekivät kylällä pahaa jälkeä. Useita taloja vaurioitui. Puhelinkeskuksessa, jonka päätyyn osui pommi, oli ollut alikersantti Sopenen joka haavoittui lievästi reiteen. Kylästä kuoli kaksi sotilasta. Veimme partion 1+3 kasarmille. Takaisin tullessa oli talomme navettarakennus tulella. Oli kai syttynyt fosvoriluoista. Tuli saatiin sammumaan joten pahempia vaurioita ei syntynyt. Yksi telta pystytettiin maantienvarteen metsikköön.
- 24.1.1940 02.10 Hevoskolonnamme saapui. Päivällä kävimme kolmella kuorma-autolla kasarmilla tie-, ja pommisuojarakennustöissä. Illalla lähetettiin kolme kuorma-autoa Sotkamoon vänrikki Pirosen käyttöön. Neljäs auto ajoi muonaa ja rehua komppaniaan. Illalla asetettiin 2+6 miestä liikennepartioksi teltaan ja kansakoululle. Iltapäivällä tiedustelin majoitusmahdollisuuksia kasarmin länsipuolella olevista taloista , ei löytynyt.
- 25.1.1940
- 26.1.1940
- 27.1.1940 Aamulla saapui vänrikki K-lä. Päivällä pommittivat lentokoneet kylää useaan kertaan. Illalla lähetettiin useita liikennepartioita. Numero yksi on edelleen kylässä, kaksi siirrettiin lossille, kolmas Sotapoliisiin johtavalle tielle (kansakoululle), neljäs Kähkölään ja viides, mukana K-tä Savelaan. Savelaan asetettiin myös tienkorjausryhmät.
- 28.1.1940 06.00 Tienkorjausryhmät palasivat. Vänrikki T lähti johtamaan tien korjaamista autokomppanian majoituspaikkaan, mille suunnalle mahdollisesti itsekin siirryimme. Päivällä pommitettiin kylää useaan otteeseen. Noin 45 konetta kävi paikalla päivän kuluessa.
- 15.00 Useita taloja syttyi Kirkon ja Suojeluskuntatalon ympäriltä palamaan. Palot kestivät yömyöhään saakka. Kävin iltapäivällä esikunnassa, jonka ympäristöä oli myös kovasti pommitettu. Illalla lähetettiin kymmenen hevosta ajotöihin kasarmille, sekä muutamia miehiä ja hevosia viemään pois varikkohevosia.
- 29.1.1940 Tienkorjaajia lähti 2+4+32. Vänrikki K:lle ja partio neljälle vietiin lisää muonaa kahdeksi päiväksi.
- 1.2.1940 04.50 Lähdimme, kaksi kiväärijoukkuetta, yhteensä 3+14+67 miestä ja kaksi hevosta matkalle paikkaan, joka sijaitsee noin 8 km Sotkamon tienhaarasta Nurmeksen suuntaan. (Jyrkänkосki). Jouduimme vartio-, ja varmistustehtäviin JR 27:n kolmannen pataljoonan alaisina. Päivällä asetuiimme vartiopaikoille neljään

korsuun noin kahden kilometrin levyiselle lohkolle. Edessä ja molemmilla sivuilla oli omia joukkoja.

Majoittumista ja vartioiden asettelua. Saatiin kolme pikakivääriä.

- 2.2.1940 Vartiopaikkojen ja hälytysasemien suunnittelua ja tarkastelua vänrikki Heikkisen opastuksella. Panoksia saatiin lisää 1200 kappaletta. Pari aiheetonta hälytystä.
- 3.2.1940 Vihollisen ilmavoimat olivat koko päivän ajan liikkeellä ahkerasti. Tällä paikalla näyttivät etupäässä suorittavan vain tiedustelua, pommittamista ja kikutitusta vähemmän. Meidän kivääri-, ja pikakivääri tulellemme ei näyttänyt olevan vaikutusta. Panoksia saatiin lisää 4800 kappaletta. Oman tykistöemme toiminta oli vilkasta.
- 4.2.1940 Vihollisen ilmavoimat olivat ”risteilyllä” yllämme koko päivän ajan, mutta nyt laivueet olivat pienempiä kuin eilen. Kovaäänislähettyksiä.
- 5.2.1940 Ei erikoista. Kovaäänislähettyksiä.
- 6.2.1940 Ei erikoista.
- 7.2.1940 19.00 Joukkueet kokoontuivat uuteen paikkaan lähtöä varten.
20.50 Lähdimme liikkeelle hiihtäen. Komppaniasta lähdettiin kahdeksalla hevosella, mukana viisi telttaa.
- 8.2.1940 01.10 Tulo Jyrkkään.
04.15 Tulo Petäjävaaraan. I joukkue (Vänrikki T-i) jäi tähän.
07.45 II joukkue (Vänrikki N-o) lähti Mieronahoon, jonne saavuimme klo 08.15. Yksi teltta luovutettiin osasto Niemelälle.
- 9.2.1940 05.15 Kaksi joukkuetta lähti (Vänrikki T-i) vänrikki Kuokkasen osaston kanssa häiritsemistehtävään. Palasi klo 14.00.
- 10.2.1940 Partio toimintaa ja ympäristön varmistamista ja vartiointia.
- 11.2.1940 Samoin kuin edellä.
- 12.2.1940 Samoin. Illalla aloitettiin ympäristön varustelutyöt.
- 13 -17.2.1940 Partio toimintaa ja varustelutöitä.
- 18.2.1940 14.15 Lähdimme matkalle uuteen paikkaan. Vänrikit T ja N jäivät pois.
16.00 Lähdimme edelleen Jyrkästä, johon jäivät Toljamo ja Raninen sekä Yli-Kojola.
19.00 Tulimme Nivalle jossa ruokailtiin.
23.30 Kälkäseen josta edelleen...
- 19.2.1940 06.15 ”Koivuun”, josta yhä eteenpäin ”Kylmään”, jossa oli 12 miehinen aliupseerivartio (Vänrikki Vinqvist) oli laukaustenvaihdossa ”ryssien” kanssa. Jouduimme heti taisteluun. Yritimme ajaa ”ryssät” metsäsaarekkeesta, jossa oli

vartiomiesten telтта. Tällöin kaatuivat alikersantti V Salonen, joka sai osuman olkavarteen ja rintaan, sekä sotamiehet Makslahti ja Karvonen, jolta ammuttiin pois korva. Iltapäivällä saatiin ajettua ”ryssät” pois, jonka jälkeen kaatuneiden ruumiit saatiin tuotua teltan viereen. Heidän kaikki taskussa olleet tavarat oli viety pois.

Illalla palattiin ”Koivuun”, jossa saatiin klo 22.00 aikaan ruoka, jonka jälkeen päästiin nukkumaan.

- 20.2.1940 07.00 Lähdimme taas ”Kylmään”. Päivä oli rauhallinen. Tiedusteluretkellä vihollinen ampui sotamies Malisen sauvan poikki.
- 21.2.1940 Maastossa ”Koivun” ja ”Kylmän” välillä. Alikersantti Näsi lähti Kuhmoon. Ammuttiin kaksi ”ryssää”.
- 22.2.1940 Oltiin maastossa Koivujoen itäpuolella.
- 23.2.1940 Maastossa ”Koivun” ja ”Kylmän” välisessä maastossa. Rauhallista. Komppaniaan Juho ja Helminen.
- 24.2.1940 ”Ryssän” partio pääsi partiomme (Soinola, Pajala ja minä) ja muun miehistön väliin. Pääsimme kiertoteitse pois. Komppaniaan lähetettiin Juppi.
- 25.2.1940 Maastossa Koivujoen itäpuolella. Komppaniaan Sopenen, Mustajärvi ja Mäkiollitervo.
- 26.2.1940 Aamulla tavattiin ”ryssän” hiihtopartio ”Kylmän” ladun varrelta. Lähtivät luikkimaan.
- 27.2.1940 Maastossa Koivujoesta etelään. Kaksi partiota tiedustelumatkalla lounaan suunnalla. Ei erikoista. Komppaniaan Hiltunen, Ristioja, Huhta ja Aaltonen.
- 28.2.1940 Samoja kuin eilen. Komppaniaan Vuokkila, Niemi ja Hoikka.
- 29.2.1940 Levättiin kämpillä, osa miehistä oli vartiossa.
- 14.45 Vihollisen lentokone ampui kämppää, jolloin alikersantti Laamanen ja sotamies Mäntylä haavoittuivat. Edellinen rinnan yläosaan ja jälkimmäinen kylkeen vatsan kohdalle.
- 1.3.1940 Osasto vietti päivän maastossa yhdyspartioina ja vartiomiehinä. Alikersantti Vilkmän komppaniaan.
- 2.3.1940 Samoin kuin edellä. Kähkönen komppaniaan.
- 3.3.1940 Aamupäivällä samaa kuin edellä. Kuusijokilinjalla alkoi ”ryssien” painostus. Sen takia vietiin edellinen kenttävartiomiehistö pois ja osastoni joutui ottamaan kenttävartiopaikat vastaan klo 15.00 jälkeen. Yhdyspartio edelleen Kusionvaaraan. Pois Kansula ja Nissilä. Ilmatoiminta oli vähäistä.
- 4.3.1940 Kenttävartion pitoa ja yhteyspartiointia Kusionvaaraan. Aamulla pois komppaniaan Hakanen ja Rautio. Lisää tuli Korpi, Utoslahti ja Tervas. Kovaa taistelua käytiin Kuusijokilinjalla. Ilmatoiminta oli pientä.
- 5.3.1940 Vartion pitoa ja yhdyspartiointia. ”Ryssien” painostus Kuusijoella ja Löytöva-

rassa jatkui.

- 6.3.1940 Aamulla kämpän tyhjentämistä ja tavaroiden hävittämistä. Tavarat pantiin pakkauksiin ja liiat tavarat pantiin kuormastoon. "Ryssien" hyökkäykset torjuttiin.
- 7.3.1940 13.00 Oikealla oleva vartiomies ilmoitti, että parikymmentä "ryssää" liikkui järven päässä propsipinojen takana. Partiot täältä ja Kevytkomppaniasta lähtivät liikkeelle. "Ryssät" vetäytyivät Kylmäjärven pohjoispuolella olevaan kenttävartiopaikkaansa kohti, eikä yhteyttä heihin saatu.
- 8.3.1940 Ei erikoista. Edelleen suoritettiin vartiointia ja yhdyspartiointia.
- 9.3.1940 13.00 Kello 13.00 tienoilla ilmoitti linjalla oleva vartiomies, että noin kahdeksan "ryssää" liikkui vartiopaikan edessä olevassa maastossa. Lähdimme liikkeelle, menin vasemmalle Kusiovaaraan johtavalle ladulle. Kevytkomppanian miehet lähtivät keskeltä tehtävällä ottaa yhteys vihollisiin ja ajaa niitä takaa. "Ryssät" poistuivat edellä eikä yhteyttä heihin saatu. Oikealle jäi edelleen kaksi Kevytkomppanian miestä vartioimaan.
- 17.00 Vartiopaikalta alkoi kuulua ampumista. Taas liikkeelle ja nyt syntyi kahakka, jossa kuusi vihollista kaatui ja muut vetäytyivät pois. Illalla tulivat Hoikka, Niemi, Mäkiollitervo ja Lukkarinniemi Löytövaarasta.
- 10.3.1940 09.00 -15.00 Kusiovaarasta ilmoitettiin partion välittämänä, että "ryssiä" on nähty noin 20 kappaletta Puurujoen ja Rutkunpuron välillä, parivartion lähellä. Parivartio ampui niistä yhden. Päivällä kuultiin laukauksia Kusiovaarasta itään olevalta alueelta, samoin myös illemmalla, mutta partiot eivät olleet kuulleet mitään erikoista, eikä myöskään Kusiovaarasta ilmoitettu mitään erikoista. Kevytkomppanian joukkue havaitsi ollessaan matkalla itään noin 20 "ryssää" eilisen kahakkapaikan luona. "Ryssät" poistuivat paikalta, eikä meidän partiomme enää myöhemminkään saaneet selvää minne päin ne olivat menneet.
- 11.3.1940 Ei erikoisempaa meidän osalta. Vartionpitoa ja yhdyspartiointia.
- 12.3.1940 Samaa kuin edellä. Kevytkomppaniasta olivat partiot liikkeessä idän suunnalla.
- 13.3.1940 09.40 Kuulin puhelimessa, että aselepo alkaa tänään kello 11.00 tänään. Tykkien ja kranaatin heittimien jyske lakkasikin klo 11.00 ja lentokoneet katosivat näkyvistä. Vartiot pidettiin edelleen paikoillaan ja yhdyspartiot lähetettiin kuten ennenkin. Illalla saapui puhelinsanoma, että eri joukko-osastosta koottu täydennysmiehistö on viipymättä palautettava omiin yksikköihinsä. Iltapäivällä saapui tietoja rauhanehdoista. Mieliä painui matalaksi.
- 14.3.1940 07.10 Lähdimme liikkeelle Kuhmoa kohti. Kuljetusautoilla tulleet pääsivät perille klo 11.00 aikaan. Iltapäivällä päästiin saunaan ensimmäisen kerran puoleentoista kuukauteen. Täiden hävittämistä suoritettiin ponnekkaasti. Kuormasto saapui klo 14.30.
- 15.3.1940 Saunomista jatkettiin pääsääntöisesti täiden tappamiseksi.
- 16.3.1940 Liikennepartio asetettiin kasarmille.
- 17.3.1940 Ei erikoista

18.3.1940		Liikennepartio maantieliikennettä tarkastamaan esikuntarakennuksen kohdalle. Suoritettiin majoitustiedustelua lähelle Sotkamoaa saakka.
19.3.1940	15.00	Iltapäivällä lähdettiin uuteen majapaikkaan Karppilan taloon lähelle Sotkamoaa. Majoituttiin myös naapuritaloihin.
20.3.1940	14.30	Hevoskolonna saapui. Majoittuivat kahteen taloon.
21 -27.3.1940		Ei mainittavaa. Miehistö oli varastotöissä A-var.K:ssa ja Sotkamossa.
28 -31.3.1940		Hevos-, ja varustehuoltoa. Miehistö oli töissä kuten edellä.
1 - 9.4.1940		Samaa kuten edellä.
10.4.1940		Lomani alkoi. Komppanian vs. päälliköksi jäi res.vänr. Länsikallio.